

JÄSENTELYTAPOJA

1. Aikajärjestys

- kun kerrotaan prosessista esim. tapahtumien etenemisestä, kehittymisestä tai muuttumisesta, valmistumisesta
- tekstilajeissa esim. sadussa, elämäkerrassa, päiväkirjassa, tapahtumaselostuksessa

2. Ongelmanratkaisujärjestys

- sopii pohtiviin ja analysoiviin teksteihin
- 1. ongelman määrittely
- 2. syiden kartoittaminen
- 3. seurausten pohtiminen
- 4. ratkaisujen hakeminen
- 5. valitun ratkaisun etujen kokoaminen
- tekstilajeissa mm. pääkirjoituksessa, artikkelissa, ohjelmapuheessa

3. Aihepiirijärjestys

- jaetaan jokin kokonaisuus osiin, joita tarkastellaan yksi kerrallaan
- aihepiiristä toiseen voidaan edetä mm. tärkeysjärjestyksessä, suuruusjärjestyksessä, paremmuusjärjestyksessä, läheisyysjärjestyksessä
- tekstilajeissa mm. kuvauksessa, raportissa, esitelmässä

4. Argumentointijärjestys

- tekijä esittelee kantansa, perustelee sen ja torjuu vastaväitteet
- 1. johdanto: aiheen tai ongelman esittely ja kuvailu, kiinnostuksen herättäminen
- 2. teesin esittely ja tärkeimmät perustelut
- 3. vastanäkemyksen esittely ja torjuminen
- 4. lisäperusteluja
- 5. päätäntä: usein yhteenveto ja toimintaehdotus
- tekstilajeissa mm. yleisönosastokirjoituksessa, kolumnissa, pääkirjoituksessa

5. Vertailujärjestys

- tekstiin rakentuu vastakkainasetteluja
- monta tapaa järjestää: voidaan edetä aihepiireittäin esim edut – haitat, ennen – nyt, meillä – muualla tai käsitellä ensin toinen puoli asiasta ja sitten toinen
- arvostelu, vastine, yleisönosastokirjoitus